

Az ALEPH új verziója a Harvardon debütált

Az élenjáró könyvtári szoftverek gyártója és forgalmazója, az Ex Libris amerikai leányvállalata mutatta be az ALEPH 500 legújabb változatát, a 16-os verziót. A megújult integrált könyvtári rendszer többéves célirányos fejlesztés eredménye, amelynek során a könyvtárosi felületet, a grafikus interfészt teljes keresztmetszetben átstrukturálták és áttervezték. Az ALEPH 500 16-os verziójának béta-tesztelése csaknem tíz hónapig tartott, ám az első visszajelzések szerint érdemes volt a minőség megőrzéséhez ragaszkodni a félig érett újítások sietős, átgondolatlan bevezetése helyett. S hozzátehetjük: az új verzió mellett piacra hozott, kapcsolódó (add-on) termékek (pl. a *Marclt*) is már letisztult, kiérlelt és a könyvtári katalógust erősítő, az OPAC-ot újabb érték növelt szolgáltatással gazdagító szoftvereket sejtetnek.

Az új verziót először a Harvard Egyetemen telepítették élesben; a verzióváltás egyetlen hétvégét vett igénybe. A könyvtárosok számára ez 53 óra leállást jelentett, a Web OPAC-hoz való hozzáférés mindössze hét órán át szünetelt. A teljes körű indexálást leállás nélkül sikerült megoldaniuk a következő két hétben.

Az új változat fő jellemzői:

- A korábbi verziókhoz képest az interfészek száma jelentős mértékben csökkent, pl. összevonták a Szerzeményezés és a Folyóirat-gondozás modult.
- Új modul a Data Warehouse (Adatraktár), amely a jelentéskészítéshez nyújt emberbarát környezetet, biztosítva a rendszeradatokhoz való gyors hozzáférést, miközben az adatvisszanyerés sehol sem zavarja a szokásos könyvtári munkafolyamatot.
- ISO-kompatibilis lett a könyvtárközi kölcsönzési modul (ILL), amely alkalmazható ALEPH-es környezeten kívül, csakúgy, mint az új ILL-modullal teljesen integrálható SFX és Metalib programok is.

Új technikai megoldás a párhuzamos indexálás, amely hardverelemek leállás nélküli cseréjéhez hasonló elven élően, a rendszer blokkolása nélkül végzi az indexek újragenerálását.

Rendkívül fontos az Ex Libris és a Syndetic Solutions (<http://www.syndetics.com/index.htm>) cégek közötti szerződés, amelynek eredményeként

az online világban kissé lemaradásban lévő könyvtári katalógusok visszanyerhetik régi szerepüket. Az ALEPH 500 16. verziójától kezdődően a rendszerbe beépítve megjelenhetnek az OPAC-ban a címlapképek, összefoglalók, mű- és életrajzi profilok, portrék, szerzői jegyzetek, első fejezetek, kivonatok, tartalomjegyzékek, könyvkritikák. A korábban csak az SFX/Metalib közvetítésével elérhető választék, a nagy elektronikus könyvtárházak, pl. az *amazon.com* kínálatának szerves része, az OPAC-ba integrálva új multimédiás élményt és megsokszorozódott információszolgáltatást jelent.

További újdonságok:

- Javult a Szerzeményezés modulban fontos elektronikus adatcsere szabvány (EDI) funkcionalitása az XML formátum széles körű alkalmazása révén.
- Implementálni lehet az egyszeri belépést biztosító szoftvert, a Single Sign Ont (SSO).
- Új modul a Materials Booking, a strukturált dokumentum-előjegyzés.
- Lehetőség nyílt arra, hogy a használó saját könyvtári profiljához igazolványképet csatoljon, és így – személyiségvédelmi okokból – saját kölcsönzési és használati rekordját személytelenné tegye.

A Marclt nevű előfizetési szolgáltatás az elektronikus és hagyományos folyóiratok MARC formátumú adatbázisához nyújt hozzáférést. Ezt azonban csak az SFX/Metalib intézmények tudják igénybe venni. A szolgáltatás lényege, hogy az SFX tudásbázisát, a KnowledgeBase állományi információit kiaknázva Metalib folyóiratlistát vagy MARC rekordokat generálnak, amelyeket azután felvesznek a katalógusokba. A bibliográfiai tételek karbantartásához további segítség, hogy a Marclt szolgáltatáson belül a Kongresszusi Könyvtár egymillió folyóiratcím leírását tartalmazó adatbázisából tölthetők le a szabványos folyóiratleírások.

További információ:

<http://www.exlibrisgroup.com>

/Ex Libris shows ALEPH Version 16, Marclt. = Advanced Technology/Libraries, 33. köt. 2. sz. 2004. p. 9–11./

(Bánhegyi Zsolt)